

WOJEWODA OPOLSKI

Opole, 5 października 2023 r.

FB.III.431.14.2023.AP

**Pani
Iwona Sobania
Burmistrz Byczyny
Rynek 1
46-220 Byczyna**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

- I. Dane identyfikacyjne kontroli.
 1. Nazwa i adres jednostki kontrolowanej: Urząd Miejski w Byczynie, Rynek 1, 46-220 Byczyna (dalej: Urząd Miejski).
 2. Podstawa prawna podjęcia kontroli:
 - art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie¹,
 - art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej²,
 - art. 175 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych³.
 3. Zakres kontroli:
 - przedmiot kontroli: prawidłowość ustalenia kwoty dotacji stanowiącej zwrot części wydatków poniesionych w 2021 r. w ramach funduszu sołeckiego,
 - okres objęty kontrolą: od 1 stycznia do 31 grudnia 2022 r.
 4. Rodzaj kontroli: problemowa.
 5. Tryb kontroli: zwykły.
 6. Termin kontroli: od 17 sierpnia do 31 sierpnia 2023 r. (z przerwą 23 sierpnia 2023 r.).
 7. Skład zespołu kontrolnego:
Agnieszka Pusz, Inspektor Wojewódzki Oddziału Kontroli Finansowej w Wydziale Finansów i Budżetu Opolskiego Urzędu Wojewódzkiego.
 8. Kierownik jednostki kontrolowanej:
Iwona Sobania Burmistrz Byczyny - stanowisko sprawuje od 21 listopada 2018 r. (dalej: Burmistrz).
 9. Kontrolę wpisano do książki kontroli prowadzonej w jednostce pod poz. nr 6/2023.
- II. Ocena skontrolowanej działalności, ze wskazaniem ustaleń, na których została oparta.

Oceną objęto zagadnienia związane z prawidłowością ustalenia kwoty dotacji stanowiącej zwrot części wydatków poniesionych w 2021 r. w ramach funduszu sołeckiego.

¹ Dz. U z 2023 r., poz. 190.

² Dz. U. z 2020 r., poz. 224.

³ Dz. U. z 2023 r., poz. 1270 z późn. zm.

W wyniku przeprowadzonej kontroli działalność Urzędu Miejskiego w kontrolowanym zakresie ocenia się jako pozytywną z nieprawidłowościami.

Podstawą oceny pozytywnej było m.in.:

- prawidłowe ustalenie wysokości środków przypadających na dane sołectwo przez Burmistrza,
- terminowe złożenie wniosków przez sołtysów do Burmistrza, które zawierały oszacowanie kosztów wraz z uzasadnieniem,
- prawidłowe ustalenie przez Burmistrza kwoty dotacji stanowiącej zwrot części wydatków poniesionych w 2021 r. w ramach funduszu sołectkiego.

Natomiast stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły m.in.:

- błędnej klasyfikacji wydatków,
- nieprzestrzeganiu wewnętrznych uregulowań w jednostce.

Powyższą ocenę uzasadniają przedstawione niżej ustalenia dotyczące kontrolowanych zagadnień.

1. Uwarunkowania organizacyjne kontrolowanej działalności mające związek z zakresem kontroli.

Zgodnie ze Statutem Gminy Byczyna przyjętym Uchwałą XXV/177/16 Rady Miejskiej w Byczynie z 27 kwietnia 2016 r.⁴ w sprawie nadania statutu, na terenie gminy funkcjonują 23 sołectwa, tj.:

BISKUPICE	JAKUBOWICE	PARUSZOWICE	SIEROSŁAWICE
BOREK	JANÓWKA	POGORZAŁKA	WOJSŁAWICE
CHUDOBA	JAŚKOWICE	POLANOWICE	
CIECIERZYN	KOCHŁOWICE	PROŚLICE	
DOBIERCICE	KOSTÓW	PSZCZONKI	
GOŁKOWICE	MIECHOWA	ROSZKOWICE	
GOSŁAW	NASALE	SARNÓW	

W budżecie Gminy wyodrębnione są środki do dyspozycji sołectw na zasadach wynikających z przepisów ustawy z dnia 21 lutego 2014 r. o funduszu sołectkim⁵ (dalej: ustawa). Jednostki pomocnicze Gminy gospodarują samodzielnie wydzielonymi środkami, przeznaczając te środki na realizację zadań spoczywających na tych jednostkach. Kontrolę gospodarki finansowej jednostek pomocniczych sprawuje Skarbnik Gminy. Rada Miejska uchwała corocznie załącznik do uchwały budżetowej, określający wydatki jednostek pomocniczych w układzie działów, rozdziałów klasyfikacji budżetowej.

Ustalono, że w okresie objętym kontrolą, wykonywanie zadań związanych z realizacją przepisów o funduszu sołectkim zostały powierzone w zakresie czynności niżej wymienionym pracownikom:

- Kierownikowi Referatu Budownictwa, Rolnictwa, Ochrony Środowiska i Rozwoju,
- Inspektorowi w Referacie Finansowo-Księgowo-Podatkowym.

Wskazane osoby posiadały odpowiednie delegacje do opisywania dokumentów księgowych pod względem merytorycznym oraz formalno-rachunkowym zgodnie z wykazem osób upoważnionych do sprawdzania/zatwierdzania dokumentów księgowych stanowiącym zał. nr 1 do Instrukcji obiegu kontroli i archiwizowania dokumentów księgowych w Urzędzie Miejskim wprowadzonej Zarządzeniem Burmistrza Byczyny nr 215/2020 z dnia 31 grudnia 2020 r.⁶

⁴ Ostatnia zmiana statutu została wprowadzona Uchwałą nr LVIII/437/18 z dnia 18 października 2018 r.

⁵ Dz.U. z 2014 r., poz. 301.

⁶ Ostatnia zmiana została wprowadzona Zarządzeniem nr 15/2022 Burmistrza Byczyny z dnia 31 stycznia 2022 r.

Zasady rachunkowości wprowadzono Zarządzeniem nr 215/2020 Burmistrza Byczyny z dnia 31 grudnia 2020 r.⁷ w sprawie wprowadzenia zasad (polityki) rachunkowości w Urzędzie Miejskim w Byczynie. W okresie objętym kontrolą dokumentacja określająca politykę rachunkowości spełniała wymagania art. 10 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości.⁸ Księgi rachunkowe prowadzone są z wykorzystaniem programu komputerowego Księgowość Budżetowa opracowanego przez XXX.

2. Wyodrębnienie funduszu sołectkiego w budżecie Gminy.

Zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy, Rada Miejska w Byczynie Uchwałą nr XLVI/399/14 z 27 marca 2014 r. wyraziła zgodę na wyodrębnienie w budżecie gminy środków stanowiących fundusz sołectki. Uchwałą podjęto z zachowaniem terminu określonego w art. 2 ust. 2 ustawy, tj. do 31 marca poprzedzającego rok budżetowy, którego dotyczy i ma zastosowanie do kolejnych lat budżetowych następujących po roku, w którym została podjęta (art. 2 ust. 3 ustawy).

Ustalono, że Gmina na podstawie art. 3 ust. 1 ustawy dokonała wyliczenia wysokości kwoty bazowej oraz wysokości środków funduszu sołectkiego przypadających na poszczególne sołectwa.

Wysokość kwoty bazowej wyniosła 4 935,86 zł i została wyliczona na podstawie następujących danych:

- sprawozdania Rb-NDS⁹ - wysokość wykonanych dochodów bieżących 45 513 599,99 zł,
- Głównego Urzędu Statystycznego dotyczącego liczby ludności gminy według stanu w dniu 31 grudnia 2019 r. (9 221 osób).

[Akta kontroli str. 7 - 13]

Wyliczoną przez Gminę wysokość środków przypadających na poszczególne sołectwo przedstawia poniższa tabela.

Lp.	Nazwa sołectwa	Liczba mieszkańców danego sołectwa na dzień 30 czerwca 2020 r. ¹⁰	Wysokość środków przypadających na dane sołectwo
1	BISKUPICE	621	40 523,41
2	BOREK	87	14 165,92
3	CHUDOBA	111	15 350,52
4	CIECIERZYN	286	23 988,28
5	DOBIERCICE	300	24 679,30
6	GOŁKOWICE	130	16 288,34
7	GOSŁAW	32	11 451,20
8	JAKUBOWICE	266	23 001,11
9	JANÓWKA	227	21 076,12
10	JAŚKOWICE	251	22 260,73
11	KOCHŁOWICE	202	19 842,16
12	KOSTÓW	372	28 233,12
13	MIECHOWA	259	22 655,60
14	NASALE	364	27 838,25
15	PARUSZOWICE	291	24 235,07
16	POGORZAŁKA	39	11 796,71

⁷ Ostatnia zmiana została wprowadzona Zarządzeniem nr 78/2023 Burmistrza Byczyny z dnia 17 kwietnia 2023 r.

⁸ Dz. U. z 2021 r., poz. 217 z późn. zm.

⁹ Rb-NDS sprawozdanie o nadwyżce/deficycie jednostki samorządu terytorialnego za okres od początku roku do dnia 31 grudnia 2019 r.

¹⁰ Dane pochodzą z programu XXX.

Lp.	Nazwa sołectwa	Liczba mieszkańców danego sołectwa na dzień 30 czerwca 2020 r. ¹⁰	Wysokość środków przypadających na dane sołectwo
17	POLANOWICE	558	37 413,82
18	PROŚLICE	341	26 703,00
19	PSZCZONKI	120	15 794,75
20	ROSZKOWICE	532	36 130,50
21	SARNÓW	130	16 288,34
22	SIEROSŁAWICE	69	13 277,46
23	WOJSŁAWICE	72	13 425,54
Łącznie	23	5 660	506 419,25

Burmistrz w piśmie z 17 lipca 2020 r. znak FN 3050.24.2020.BM zachowując termin wskazany w art. 3 ust. 3 ustawy, przekazała Wojewodzie Opolskiemu informację o wysokości środków przypadających na dane sołectwa oraz wysokości kwoty bazowej na 2021 rok na druku stanowiącym załącznik nr 1 do Rozporządzenia Ministra Administracji i Cyfryzacji z dnia 20 sierpnia 2015 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie wzorów informacji przekazywanych przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta) i wojewodę, trybu zwrotu części wydatków gmin wykonanych w ramach funduszu sołectkiego oraz wzoru wniosku o ten zwrot¹¹.

[Akta kontroli str. 14 - 19]

Ustalono, że Uchwałą nr XXXIV/244/20 Rady Miejskiej w Byczynie z dnia 30 grudnia 2020 r. w sprawie uchwalenia budżetu gminy na 2021 rok wyodrębniono w budżecie kwotę 506 419,25 zł stanowiącą fundusz sołectki w podziale na wydatki bieżące i majątkowe (załącznik nr 10 uchwały).

Plan wydatków funduszu sołectkiego w podziale na poszczególne sołectwa z zastosowaniem podziałek klasyfikacji budżetowej wprowadzono Zarządzeniem nr 1/2021 Burmistrza Byczyny z dnia 4 stycznia 2021 r. w sprawie układu wykonawczego budżetu gminy Byczyna na rok 2021 oraz przekazania niektórych uprawnień do dokonywania przeniesień planowych wydatków jednostkom organizacyjnym (zał. nr 2).

[Akta kontroli str. 20 - 31]

Kontrola wykazała, że w 2021 r. wprowadzono wyodrębnione środki na realizację przedsięwzięć z funduszu sołectkiego na konto 980 pn. Plan finansowy wydatków budżetowych z zastosowaniem podziałek klasyfikacji budżetowej, tj. dział, rozdział, paragraf, a zmiany w planie dokonywano na bieżąco na podstawie Zarządzeń oraz Uchwał Burmistrza.

3. Wnioskowanie sołectw o środki z funduszu sołectkiego na 2021 r.

Ustalono, że Zarządzeniem nr 131/2018 Burmistrza Byczyny z dnia 6 sierpnia 2018 roku w sprawie ustanowienia Regulaminu funduszu sołectkiego gminy Byczyna oraz Zasad wydatkowania funduszu sołectkiego w gminie Byczyna wprowadzono:

- Regulamin funduszu sołectkiego gminy Byczyna stanowiący zał. nr 1,
- Zasady wydatkowania funduszu sołectkiego w gminie Byczyna stanowiące zał. nr 2.

[Akta kontroli str. 32 - 42]

Kontrola wykazała, że Burmistrz poinformowała sołectwa o wysokości środków funduszu sołectkiego przypadających na 2021 rok w terminie określonym w art. 3 ust. 2 ustawy.

Kontrolująca potwierdziła, że 23 sołectwa złożyły wnioski o przyznanie środków z funduszu sołectkiego na rok 2021 w ustawowym terminie, tj. do 30 września 2020 r. Wnioski

¹¹ Dz. U. z 2015 r., poz. 1389.

zawierały wskazanie przedsięwzięć przewidzianych do realizacji na obszarze sołectwa w ramach środków określonych dla danego sołectwa wraz z oszacowaniem ich kosztów i uzasadnieniem, zgodnie z wytycznymi art. 5 ust. 3 ustawy. Dodatkowo jednostki pomocnicze załączyły protokoły i uchwały zebrań wiejskich wraz z listami obecności zebrania wiejskiego.

Wszystkie złożone przez sołectwa w 2020 r. wnioski zostały pozytywnie ocenione przez Burmistrza.

W trakcie roku budżetowego 17 sołectw, skorzystało z możliwości określonej w art. 7 ust. 1 ustawy, tj. złożyło wnioski o zmianę środków z funduszu sołectkiego.

Z przedłożonych do kontroli ww. wniosków (z wyjątkiem dwóch wniosków sołectw: Dobiercice oraz Gołkowice, wpływ do jednostki 30 września 2021 r.) wynika, że brakuje daty wpływu do Urzędu Miejskiego analogicznie jak we wnioskach o przyznanie środków z funduszu sołectkiego, co uniemożliwia kontrolującej potwierdzenie, że wpłynęły w terminie wymaganym, tj. nie później niż do 31 października 2021 r. W tej sprawie wyjaśnienie złożyła Burmistrz podając: (...) *brak pieczęci wpływu na badanych wnioskach o zmianę środków funduszu sołectkiego do Urzędu Miejskiego w Bieczynie wynikał z błędnie przyjętej praktyki i rutyny przez (...) pracownika. Ponadto pracownik odpowiadający merytorycznie za zadania związane z funduszem sołectkim uczestniczył każdorazowo w przedmiotowych zebraniach i zbierał wymagane dokumenty, przetwarzał zebrane dane w wersję elektroniczną i przekazywał sołtysom do akceptacji oraz w późniejszym czasie do podpisania. Zebrania sołectkie, na których podejmowane były m.in. uchwały dot. zmian w ramach funduszu sołectkiego odbyły się w terminie do 31 października natomiast wytworzone i złożone wnioski przez Sołtysów zostały złożone w wymaganym terminie tj. do dnia 31 października i przedłożone do akceptacji oraz uwzględnione w budżecie na rok 2021. (...).*

Wyjaśnienie zostało przyjęte.

[Akta kontroli str. 43-49]

4. Wydatkowanie środków z funduszu sołectkiego w 2021 roku.

Wydatki sołectw w ramach funduszu sołectkiego realizowane były przez Urząd Miejski. Ewidencję analityczną wydatków prowadzono na koncie 130 pn. Rachunek bieżący jednostki w podziale na poszczególne sołectwa z uwzględnieniem działów, rozdziałów i paragrafów klasyfikacji budżetowej.

Na podstawie ewidencji księgowej konta 130 Urzędu Miejskiego ustalono, że wydatki poniesione w 2021 r. w ramach funduszu sołectkiego wyniosły 497 982,39 zł i stanowiły 98,33% zaplanowanych środków. Kontrola wykazała, że sołectwa wykorzystały środki w przedziale od 85,66% do 99,99%, natomiast kwota niewykorzystanych środków mieściła się w zakresie od 1,72 zł do 1 903,60 zł. Szczegóły przedstawia poniższa tabela.

L.p.	Nazwa sołectwa	Kwota wnioskowana przez sołectwo (zł)	Kwota wydatkowana (zł)	Kwota niewykorzystana (zł)	Procent wykorzystania (%)
1.	Biskupice	40 523,41	40 176,56	346,85	99,14
2.	Borek	14 165,92	13 938,81	227,11	98,40
3.	Chudoba	15 350,52	14 202,30	1 148,22	92,52
4.	Ciecierzyn	23 988,28	23 445,24	543,04	97,74
5.	Dobiercice	24 679,30	24 677,58	1,72	99,99
6.	Gołkowice	16 288,34	16 170,79	117,55	99,28
7.	Gośław	11 451,20	11 286,16	165,04	98,56
8.	Jakubowice	23 001,11	22 973,08	28,03	99,88
9.	Janówka	21 076,12	20 470,88	605,24	97,13
10.	Jaśkowice	22 260,73	22 101,21	159,52	99,28

L.p.	Nazwa sołectwa	Kwota wnioskowana przez sołectwo (zł)	Kwota wydatkowana (zł)	Kwota niewykorzystana (zł)	Procent wykorzystania (%)
11.	Kochłowice	19 842,16	19 444,67	397,49	98,00
12.	Kostów	28 233,12	27 969,71	263,41	99,07
13.	Miechowa	22 655,60	22 408,39	247,21	98,91
14.	Nasale	27 838,25	27 660,49	177,76	99,36
15.	Paruszowice	24 235,07	23 974,31	260,76	98,92
16.	Pogorzałka	11 796,71	11 712,10	84,61	99,28
17.	Polanowice	37 413,82	36 979,32	434,50	98,84
18.	Proślice	26 703,00	26 443,36	259,64	99,03
19.	Pszczonki	15 794,75	15 729,56	65,19	99,59
20.	Roszkowice	36 130,50	35 599,63	530,87	98,53
21.	Sarnów	16 288,34	15 835,02	453,32	97,22
22.	Sierosławice	13 277,46	11 373,86	1 903,60	85,66
23.	Wojślawice	13 425,54	13 409,36	16,18	99,88
	RAZEM:	506 419,25	497 982,39	8 436,86	98,33

[Akta kontroli str. 50]

Szczegółowej kontroli poddano dokumentację 2 sołectw: Biskupice i Polanowice w zakresie wydatkowania środków funduszu sołectkiego w łącznej wysokości 77 155,88 zł, z tego Gmina otrzymała zwrot z budżetu państwa w kwocie 14 054,72 zł (77 155,88 zł * 18,216% = 14 054,72 zł).

4.1. Sołectwo Biskupice.

Wysokość środków przeznaczona do wykorzystania z funduszu sołectkiego przez sołectwo Biskupice w 2021 r. wynosiła 40 523,41 zł. Sołectwo 30 września 2020 r. złożyło wniosek podpisany przez Sołtysa wsi, który zawierał informację o planowanych do realizacji przedsięwzięciach wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz oszacowaniem kosztów ich realizacji. Do wniosku dołączono protokół z zebrania wiejskiego, uchwałę oraz listę obecności.

Z protokołu wynika, że mieszkańcy sołectwa uczestniczący w zebraniu uchwalili przyjęcie do realizacji zaproponowanego przez Sołtysa wniosku dot. wykorzystania środków w ramach funduszu sołectkiego, który następnie przekazano do Urzędu Miejskiego.

Przedsięwzięcia zostały pozytywnie zaopiniowane przez Burmistrza i wprowadzone do budżetu gminy Uchwałą nr XXXIV/244/20 Rady Miejskiej w Byczynie z dnia 30 grudnia 2020 r. w sprawie uchwalenia budżetu gminy na 2021 (załącznik nr 10 uchwały) a następnie ujęte na koncie 980.

Ustalono, że sołectwo 21 października 2021 r.¹² złożyło do Urzędu Miejskiego wniosek o zmianę środków z funduszu sołectkiego, o którym mowa w art. 7 ust. 1 ustawy. Wniosek zawierał elementy zgodne z art. 5 ust. 3 ustawy oraz dołączono protokół z zebrania wiejskiego, uchwałę i listę obecności.

[Akta kontroli str. 51 - 68]

¹² Data sporządzenia wniosku o zmianę środków z funduszu sołectkiego, protokołu i uchwały przed 31 października 2021 r., co zostało opisane w wyjaśnieniu Burmistrza w pkt 4 niniejszego dokumentu oraz zaprezentowane w tabeli znajdującej się w aktach kontroli.

Ustalono, że Burmistrz Uchwałą nr XLVI/328/21 Rady Miejskiej w Byczynie z dnia 24 listopada 2021 r. w sprawie zmian w budżecie gminy na 2021 r. przeniosła planowane kwoty wydatków zgodnie z ww. wnioskiem.

Po dokonanych zmianach planowane przedsięwzięcia uzyskały następujące wartości zgodnie z przedstawioną poniżej tabelą:

Wniosek przed zmianą		Wniosek po zmianie	
nazwa przedsięwzięcia	kwota/zł	nazwa przedsięwzięcia	kwota /zł/
1. Rozwój tożsamości wsi poprzez organizację imprez kulturalnych, rekreacyjnych i sportowych dla mieszkańców sołectwa (m.in. zakup produktów przemysłowych, spożywczych itp.)	4 052,40	1. Rozwój tożsamości wsi poprzez organizację imprez kulturalnych, rekreacyjnych i sportowych dla mieszkańców sołectwa (m.in. zakup produktów przemysłowych, spożywczych itp.)	6 413,00
2. Zapewnienie bezpieczeństwa użytkowników miejscowego placu zabaw poprzez wykonanie konserwacji urządzeń zabawowych	2 000,00	2. Zapewnienie bezpieczeństwa użytkowników miejscowego placu zabaw poprzez wykonanie konserwacji urządzeń zabawowych	446,00
3. Kształtowanie wizerunku i estetyki wsi – pielęgnacja zieleni i terenów zielonych w sołectwie (zakup sprzętu, materiałów eksploatacyjnych, serwis urządzeń itp.)	4 000,00	3. Kształtowanie wizerunku i estetyki wsi – pielęgnacja zieleni i terenów zielonych w sołectwie (zakup sprzętu, materiałów eksploatacyjnych, serwis urządzeń itp.)	3 786,70
4. Umożliwienie prowadzenia zajęć sportowych i rekreacyjnych dla mieszkańców sołectwie Biskupice poprzez finansowanie bieżących kosztów utrzymania obiektu rekreacyjnego (m.in. poprzez zakup energii elektrycznej, przeglądów, materiałów budowlanych itp.)	2 000,00	4. Umożliwienie prowadzenia zajęć sportowych i rekreacyjnych dla mieszkańców sołectwie Biskupice poprzez finansowanie bieżących kosztów utrzymania obiektu rekreacyjnego (m.in. poprzez zakup energii elektrycznej, przeglądów, materiałów budowlanych itp.)	1 134,00
5. Poprawa przejezdności dróg gminnych w sołectwie Biskupice (m.in. zakup kamienia, masy asfaltowej, usług remontowych)	28 471,01	5. Poprawa przejezdności dróg gminnych w sołectwie Biskupice (m.in. zakup kamienia, masy asfaltowej, usług remontowych)	28 743,71
OGÓŁEM	40 523,41	OGÓŁEM	40 523,41

Ustalono, że wszystkie przedsięwzięcia wchodziły w zakres zadań własnych gminy i były zgodne ze Strategią Rozwoju Gminy Byczyna na lata 2015-2020¹³, spełniając tym samym warunki określone w art. 2 ust. 6 ustawy.

Ponadto Burmistrz w trakcie roku budżetowego dokonała przesunięcia środków pomiędzy paragrafami wydatków bieżących w ramach tych samych działów w celu wydatkowania środków w prawidłowej klasyfikacji budżetowej (przesunięcia środków nie były związane ze zmianą przedsięwzięć).

[Akta kontroli str. 69]

Kontrolująca dokonała szczegółowej analizy wydatków poniesionych przez sołectwo Biskupice. Ustalono, że sołectwo wydatkowało środki w wysokości 40 176,56 zł, tj. 99,14% kwoty wnioskowanej. Wydatkowane środki nie przekroczyły limitu kwoty wyliczonej przez Gminę i wnioskowanej przez sołectwo.

¹³Uchwała nr XVIII/127/15 Rady Miejskiej w Byczynie z dnia 25 listopada 2015 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Gminy Byczyna na lata 2015 - 2020.

Skontrolowane dowody księgowe sprawdzone zostały pod względem merytorycznym, formalno-rachunkowym oraz zatwierdzone do wypłaty przez upoważnione osoby. Stwierdzone nieprawidłowości opisano w pkt 5 ppkt a, b, d niniejszego dokumentu.

[Akta kontroli str. 70 - 71]

4.2. Sołectwo Polanowice.

Wysokość środków przeznaczona do wykorzystania z funduszu sołectkiego przez sołectwo Polanowice w 2021 r. wynosiła 37 413,82 zł. Sołectwo złożyło 30 września 2020 r. wniosek podpisany przez Sołtysa wsi, który zawierał informację o planowanych do realizacji przedsięwzięciach wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz oszacowaniem kosztów ich realizacji. Do wniosku dołączono protokół z zebrania wiejskiego, uchwałę oraz listę obecności.

Z protokołu wynika, że mieszkańcy sołectwa uczestniczący w zebraniu uchwalili przyjęcie do realizacji zaproponowanego przez Sołtysa wniosku dot. wykorzystania środków w ramach funduszu sołectkiego, który następnie przekazano do Urzędu Miejskiego z niżej podanym podziałem kwotowym na przedsięwzięcia:

1. Kształtowanie wizerunku i estetyki wsi - pielęgnacja zieleni i terenów zielonych w sołectwie (zakup sprzętu, materiałów eksploatacyjnych, serwis urządzeń itp.) 2 000,00 zł.
2. Rozwój tożsamości wsi poprzez organizację imprez kulturalnych, rekreacyjnych i sportowych dla mieszkańców sołectwa (m.in. zakup produktów przemysłowych, spożywczych itp.) 3 600,00 zł.
3. Umożliwienie prowadzenia zajęć dla dzieci i zebrań mieszkańców w świetlicy wiejskiej w sołectwie Polanowicach poprzez finansowanie bieżących kosztów utrzymania (m.in. poprzez zakup energii elektrycznej, wody, opału, środków czystości, przeglądów, materiałów budowlanych, wyposażenia świetlicy itp.) 9 000,00 zł.
4. Zwiększenie atrakcyjności świetlicy wiejskiej w Polanowicach poprzez wykonanie remontu dachu 22 813,82 zł.

Przedsięwzięcia zostały pozytywnie zaopiniowane przez Burmistrza i wprowadzone do budżetu gminy Uchwałą nr XXXIV/244/20 Rady Miejskiej w Byczynie z dnia 30 grudnia 2020 r. w sprawie uchwalenia budżetu gminy na 2021 (załącznik nr 10 uchwały), a następnie ujęte na koncie 980 podziałce klasyfikacji budżetowej, tj.:

Ad 1) w dziale 900 Gospodarka komunalna i ochrona środowiska, rozdziale 90004 – Utrzymanie zieleni w miastach i gminach w §§:

- 4210 w wysokości 1 300,00 zł,
- 4300 w wysokości 700,00 zł,

Ad 2) w dziale 921 Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego, rozdziale 92105 – Pozostałe zadania w zakresie kultury w §§:

- 4210 w wysokości 200,00 zł,
- 4220 w wysokości 3 000,00 zł,
- 4300 w wysokości 400,00 zł,

Ad 3) w dziale 921 Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego, rozdziale 92109 – Domy i ośrodki kultury, świetlice i kluby §§:

- 4210 w wysokości 5 000,00 zł,
- 4260 w wysokości 1 600,00 zł,
- 4300 w wysokości 2 400, 00 zł,

Ad 4) w dziale 921 Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego, rozdziale 92109 – Domy i ośrodki kultury, świetlice i kluby §:

– 4270 w wysokości 22 813,82 zł.

W trakcie 2021 roku mieszkańcy sołectwa nie dokonywali zmian zakresu zaplanowanych przedsięwzięć.

Ustalono, że wszystkie przedsięwzięcia wchodziły w zakres zadań własnych gminy i były zgodne ze Strategią Rozwoju Gminy Byczyna na lata 2015-2020, spełniając tym samym warunki określone w art. 2 ust. 6 ustawy.

Ponadto Burmistrz w trakcie roku budżetowego dokonała przesunięcia środków pomiędzy paragrafami wydatków bieżących w ramach tych samych działów w celu wydatkowania środków w prawidłowej klasyfikacji budżetowej (przesunięcia środków nie były związane ze zmianą przedsięwzięć). Tabela znajduje się w aktach kontroli.

[Akta kontroli str. 72 - 80]

Kontrolująca dokonała szczegółowej analizy wydatków poniesionych w ramach funduszu sołectkiego przez sołectwo Polanowice. Ustalono, że sołectwo wydatkowało środki w wysokości 36 979,32 zł, tj. 98,84% kwoty wnioskowanej. Wydatkowane środki nie przekroczyły limitu kwoty wyliczonej przez Gminę i wnioskowanej przez Sołectwo.

Skontrolowane dowody księgowo sprawdzone zostały pod względem merytorycznym, formalno-rachunkowym oraz zatwierdzone do wypłaty przez upoważnione osoby. Stwierdzone nieprawidłowości opisano w pkt 5 a, c, d i e niniejszego dokumentu.

[Akta kontroli str. 81- 83]

5. Nieprawidłowości stwierdzone w wyniku kontroli wydatków poniesionych przez sołectwa:

a) nieprzestrzeganie zapisów załącznika nr 2 pn. Zasady wydatkowania funduszu sołectkiego w § 3 ust. 1 i 2 w zakresie:

- opisywania faktur w sołectwie Biskupice i Polanowice przez sołtysów zgodnie z przyjętym schematem,
- podpisywania faktur przez sołtysów w Biskupicach i Polanowicach.

Wyjaśnienie w tej sprawie złożyła Burmistrz podając: (...) *brak opisu i podpisu sołtysa wsi Biskupice i Polanowice zgodnie z zapisami § 3 ust. 1 i 2 Regulaminu wydatkowania funduszu sołectkiego przyjętego Zarządzeniem Burmistrza Byczyny nr 131/2018 z 6 sierpnia 2018 wynikał z natłoku spraw prowadzonych przez pracownika, który nie egzekwował ww. zapisu w opisie badanych fv.(...)*

Wyjaśnienie zostało przyjęte.

[Akta kontroli str.42, 84-86]

b) ujęcie niżej wymienionych wydatków na łączną kwotę 1 168,50 zł do niewłaściwego paragrafu klasyfikacji budżetowej, co narusza przepisy rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych¹⁴.

Sołectwo	Nazwa zadania	Nr dowodu księgowego	Klasyfikacja wg ewidencji (§)	Prawidłowa klasyfikacja (§)	Kwota błędnie zaklasyfikowana /zł/	Rodzaj wydatku błędnie zaklasyfikowany
Biskupice	Kształtowanie wizerunku i estetyki wsi – pielęgnacja zieleni i terenów	SM210077/IX/7	4300	4270	369,00	naprawa układu napędowego noży tnących

¹⁴ Dz.U. z 2022, poz. 513.

Sołectwo	Nazwa zadania	Nr dowodu księgowego	Klasyfikacja wg ewidencji (§)	Prawidłowa klasyfikacja (§)	Kwota błędnie zaklasyfikowana /zł/	Rodzaj wydatku błędnie zaklasyfikowany
	zielonych w sołectwie (zakup sprzętu, materiałów eksploatacyjnych, serwis urządzeń itp.)	SZ210013/XII/3	4300	4270	799,50	wymiana ubytków, konserwacja placu zabaw wsi Biskupice

Na tę okoliczność wyjaśnienie złożyła Burmistrz, podając: (...) *ujęcie do niewłaściwej podziałki klasyfikacji budżetowej wydatków sołectwa Biskupice na łączną kwotę 1 168,50 zł, wynikało z błędnie przyjętej praktyki interpretacji rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych i wydanych w tym zakresie komentarzy tym samym w badanym okresie uwzględniono wydatki związane z naprawą układu napędowego noży tnących w kosiarce samobieżnej oraz wymiana ubytków, konserwacja placu zabaw wsi Biskupice w § 4300 „zakup usług pozostałych” po analizie winny zostać ujęte w § 4270 „zakup usług remontowych”.*(...)
Wyjaśnienie zostało przyjęte.

[Akta kontroli str. 87 – 93]

- c) operacje finansowe w łącznej kwocie 3 589,39 zł, wynikające z wyciągów bankowych nr:
- WB 91/2021 z 19 sierpnia 2021 r. w wysokości 144,39 zł,
 - WB 142/2021 z 9 grudnia 2021 r. w wysokości 3 445,00 zł,

dotyczące zwróconych na rachunek bankowy jednostki środków, zaewidencjonowano na koncie 130-W-S-17-92105-4220-1-1 jedynie na stronie MA z minusem.

Kontrolująca stwierdziła, że nieprawidłowo ujęto ww. operacje finansowe w ewidencji, ponieważ wskazane księgowanie nie jest zgodne z rzeczywistym przebiegiem operacji gospodarczej, co narusza art. 4 ust. 2 ustawy o rachunkowości oraz zapisy Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej¹⁵ oraz polityki rachunkowości obowiązującej w jednostce.

Wyjaśnienie w tej sprawie złożyła Zastępca Burmistrza podając: (...) *zapis korygujący wprowadzony na koncie 130-W-S-17-92105-4220-1-1 środków zwróconych na rachunek bankowy jednostki, został zastosowany na tym samym koncie i po tej samej stronie (strona MA) za pomocą liczb ujemnych i spowodowany był błędną praktyką mającą na celu zastosowanie uproszczenia w księgowaniu.*(...)

Wyjaśnienie zostało przyjęte.

[Akta kontroli str. 94 – 104]

- d) ujęcie w ewidencji niżej wymienionych dowodów księgowych na łączną kwotę 2 098,70 zł za zakup paliwa przez sołtysów: Biskupic i Polanowic z pominięciem konta rozrachunkowego, co narusza załącznik nr 4 II Opis kont pkt 18 polityki rachunkowości obowiązującej w jednostce.

¹⁵ Dz. U. z 2020 r., poz. 342.

dowód księgowy	za co	kwota /zł/	Strona WN	Strona MA
SW 210102	paliwo	115,8	401-S	130-W-S-01
SW 210109	paliwo	88,41	401-S	130-W-S-01
SW210148	paliwo	117,8	401-S	130-W-S-01
SW210044	paliwo	113,1	401-S	130-W-S-01
SW210056	paliwo	26,7	401-S	130-W-S-01
SW210056	paliwo	106,8	401-S	130-W-S-01
SW210064	paliwo	54,84	401-S	130-W-S-01
SW210064	paliwo	53,4	401-S	130-W-S-01
SW2100079	paliwo	116,03	401-S	130-W-S-01
SW2100079	paliwo	117,8	401-S	130-W-S-01
SW 210063	paliwo	200,04	401-S	130-W-S-17
SW 210078	paliwo	259,99	401-S	130-W-S-17
SW 210112	paliwo	220,05	401-S	130-W-S-17
SW 210129	paliwo	210,02	401-S	130-W-S-17
SW 210129	paliwo	297,92	401-S	130-W-S-17
	OGÓŁEM	2 098,70		

Wyjaśnienie w tej sprawie złożyła Burmistrz podając: (...) jednostka w roku kontrolowanym stosowała uproszczenie z pominięciem konta rozrachunkowego zapłat za nabyte towary regulowanych gotówką przez sołtysa wsi Biskupice/Polanowice, uznając, że zapis taki nie wywiera istotnego ujemnego wpływu na obowiązek rzetelnego i jasnego przedstawienia sytuacji finansowej. Przyczyną takiego ujmowania (...) faktur z pominięciem konta rozrachunkowego był fakt zastosowania uproszczenia - wartość zobowiązań wynikający z faktur gotówkowych nie księgowano na pozostałych rozrachunkach tylko bezpośrednio w koszty i wydatki. Taka praktyka jest dopuszczalna, jednak nie była ona opisana w przyjętej przez jednostkę polityce rachunkowości.(...)

Wyjaśnienie zostało przyjęte.

[Akta kontroli str. 105 – 108]

e) niezastosowanie procedury udzielania zamówienia na zakup materiałów do remontu dachu w sołectwie Polanowice zgodnie z zapisami § 9 i 10 Regulaminu udzielania zamówień publicznych w Urzędzie Miejskim w Byczynie na dostawy, usługi i roboty budowlane o wartości szacunkowej poniżej kwoty 130 000,00 zł.

Wyjaśnienie w tej sprawie złożyła Zastępca Burmistrza podając: (...) przyczyna niezastosowania procedury udzielania zamówienia przy zakupie materiałów budowlanych służących do remontu dachu (faktura nr 3886/2021, nr ewid. IN 210078/XII/1) na kwotę 42 000,00 zł, zgodnie z § 9 i 10 Regulaminu udzielania zamówień publicznych w Urzędzie Miejskim w Byczynie na dostawy, usługi i roboty budowlane o wartości szacunkowej poniżej kwoty 130 000,00 zł wprowadzonym Zarządzeniem nr 208/2020 Burmistrza Byczyny z 30 grudnia 2020 r. wynikała z błędnie przyjętej praktyki interpretacji ww. zarządzenia, gdyż pracownik uznał, że każdy element prowadzonego postępowania będzie stanowić odrębny przedmiot wyceny przez potencjalnych oferentów tak by została zachowana zasada uczciwej konkurencji i równego traktowania wykonawców, natomiast powstały wydatek mieścił się w dyspozycji art. 44 ustawy o finansach publicznych. (...)

Wyjaśnienie zostało przyjęte.

[Akta kontroli str. 109 – 111]

6. Wniosek o zwrot z budżetu państwa części wydatków wykonanych w ramach funduszu sołeckiego.

Burmistrz 18 maja 2022 r. złożyła do Wojewody Opolskiego wniosek o zwrot z budżetu państwa części poniesionych wydatków wykonanych w ramach funduszu sołeckiego za rok 2021. We wniosku wskazano następujące dane:

- kwota bazowa 4 935,86 zł,
- kwota bazowa w kraju 4 859,66 zł,
- kwota wydatków wykonanych w ramach funduszu sołeckiego wg stanu na 31 grudnia 2021 r. 497 982,32 zł,
- wysokość zwrotu 18,216%,
- kwota zwrotu z tytułu wydatków wykonanych w ramach funduszu sołeckiego 90 712,47 zł.

Ustalono, że kwota bazowa została prawidłowo obliczona (szczegóły opisano w pkt 2 niniejszego dokumentu), natomiast kwota bazowa w kraju jest zgodna z kwotą określoną przez Ministra Finansów na 2021 rok.

Kwota wydatków wykonanych w ramach funduszu sołeckiego wg stanu na 31 grudnia 2021 r. w wysokości 497 982,32 zł jest tożsama z ewidencją księgową konta 130 oraz ze sprawozdaniem Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych (kol. 11).

Kontrolująca potwierdziła, że wysokość zwrotu została wyliczona prawidłowo, tj. zgodnie z art. 3 ust. 8 pkt 1 ustawy na poziomie 30%. Minister właściwy do spraw administracji publicznej zastosował mechanizm korygujący (na podstawie art. 12 ust. 2 i 3 ww. ustawy), wobec tego obniżona została wysokość zwrotu z budżetu państwa w 2022 r. części wydatków gmin wykonanych w ramach funduszu sołeckiego z 30% do 18,216%.

W związku z tym kwota zwrotu z tytułu wydatków wykonanych w ramach funduszu sołeckiego wyniosła 90 712,47 zł.

Dotacja stanowiąca zwrot części wydatków poniesionych przez Gminę w 2021 r. została przekazana przez Wojewodę Opolskiego na rachunek Organu, w dziale 758 – Różne rozliczenia, rozdziale – 75814 – Różne rozliczenia finansowe 5 sierpnia 2022 r. w następującej wysokości:

- § 2030 Dotacja celowa otrzymana z budżetu państwa na realizację własnych zadań bieżących gmin (związków gmin, związków powiatowo-gminnych) – 80 298,41 zł,
- § 6330 Dotacja celowa otrzymana z budżetu państwa na realizację inwestycji i zakupów inwestycyjnych własnych gmin (związków gmin, związków powiatowo-gminnych) – 10 414,06 zł.

[Akta kontroli str. 112 - 143]

III. Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych w wyniku kontroli nieprawidłowości oraz osoby odpowiedzialne za nieprawidłowości.

1. Nieopisywanie oraz niepodpisywanie dowodów księgowych w sołectwie Biskupice i Polanowice przez sołtysa. Przyczyną nieprawidłowości był natłok spraw prowadzonych przez Kierownika Referatu Budownictwa, Rolnictwa, Ochrony Środowiska i Rozwoju. Skutkiem było naruszenie wewnętrznych uregulowań w jednostce.
2. Ujmowanie wydatków do nieprawidłowych podziałek klasyfikacji budżetowej. Przyczyną nieprawidłowości była błędna interpretacja przepisów prawa przez Kierownika Referatu Budownictwa, Rolnictwa, Ochrony Środowiska i Rozwoju oraz brak nadzoru przez Skarbnika. Skutkiem było naruszenie Rozporządzenia¹⁶ oraz zniekształcenie danych w sprawozdaniu budżetowym.

¹⁶ Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz. U. z 2022, poz. 513).

3. Ujmowanie na koncie 130 operacji niezgodnie z rzeczywistym przebiegiem. Przyczyną nieprawidłowości było zastosowanie błędnej praktyki w księgowaniu przez Inspektora w Referacie Finansowo-Księgowo-Podatkowym. Skutkiem było naruszenie ustawy o rachunkowości, Rozporządzenia¹⁷ oraz wewnętrznych uregulowań w jednostce.
4. Ujmowanie dowodów księgowych za zakup paliwa przez sołtysów: Biskupic i Polanowic z pominięciem konta rozrachunkowego. Przyczyną nieprawidłowości było błędna technika księgowania zastosowana przez Inspektora w Referacie Finansowo-Księgowo-Podatkowym. Skutkiem było naruszenie wewnętrznych uregulowań w jednostce.
5. Niezastosowanie procedury udzielania zamówienia na zakup materiałów do remontu dachu w sołectwie Polanowice. Przyczyną nieprawidłowości była błędna interpretacja przez Kierownika Referatu Budownictwa, Rolnictwa, Ochrony Środowiska i Rozwoju Regulaminu. Skutkiem było naruszenie wewnętrznych uregulowań w jednostce.

IV. Informacja o zastrzeżeniach zgłoszonych do projektu wystąpienia pokontrolnego i wyniku ich rozpatrzenia lub o niezgłoszeniu zastrzeżeń: do projektu wystąpienia pokontrolnego nie wniesiono zastrzeżeń.

V. Zalecenia lub wnioski dotyczące usunięcia nieprawidłowości lub usprawnienia funkcjonowania jednostki kontrolowanej

W celu wyeliminowania stwierdzonej nieprawidłowości, należy:

1. Podjąć działania mające na celu opisywanie i podpisywanie dowodów księgowych przez sołtysów, zgodnie z wewnętrznymi uregulowaniami obowiązującymi w jednostce.
2. Podjąć działania mające na celu zapewnienie ujmowania wydatków do właściwych podziałek klasyfikacji budżetowej.
3. Ujmować na koncie 130 operacje zgodnie z ich rzeczywistym przebiegiem, w oparciu o wewnętrzne uregulowania obowiązujące w jednostce.
4. Ujmować wydatki, poniesione przez sołtysów na zakup paliwa również na kontach rozrachunkowych, zgodnie z wewnętrznymi uregulowaniami obowiązującymi w jednostce.
5. Stosować procedury udzielania zamówień publicznych w zakresie dokonywania zakupów ze środków funduszu sołeckiego zgodnie z uregulowaniami wewnętrznymi obowiązującymi w jednostce.

W celu wyeliminowania stwierdzonych uchybień, należy:

1. Potwierdzać wszystkie złożone wnioski o zmianę środków z funduszu sołeckiego w sekretariacie Urzędu Miejskiego poprzez nadanie pieczętki z datą wpływu.

¹⁷ Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2020 r., poz. 342).

VI. Ocena wskazująca na niezasadność zajmowania stanowiska lub pełnienia funkcji przez osobę odpowiedzialną za stwierdzone nieprawidłowości: nie dotyczy.

VII. Na podstawie art. 49 oraz art. 46 ust. 3 pkt 3 ustawy o kontroli w administracji rządowej, proszę o przekazanie pisemnej informacji o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystaniu wniosków lub przyczynach ich niewykorzystania, o podjętych działaniach lub przyczynach ich niepodjęcia, albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości, w terminie 30 dni od dnia otrzymania niniejszego dokumentu.

VIII. Zgodnie z art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej, od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

Wojewoda Opolski

Sławomir Kłosowski